

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETO ODJELJENJE

PREDMET BARANIN I VUKČEVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavke br. 24655/18 i 24656/18)

PRESUDA

Član 3 (procesni aspekt) • Kontinuirana nedjelotvornost istrage o brutalnosti policije nakon što su utvrđene povrede materijalne i procesne prirode člana 3 od strane Ustavnog suda • Istraga nije bila brza, temeljna ili nezavisna, i nije obezbijedila dovoljan stepen javnog nadzora • Nije bilo gubitka statusa žrtve u svijetlu kontinuirane nedjelotvornosti • Žalba na osnovu materijalnog aspekta je skinuta sa liste predmeta Suda usljed odluke domaćih sudova i naknade štete

STRAZBUR

11. mart 2021. godine

Ova presuda će postati pravosnažna u okolnostima utvrđenim u članu 44 stav 2 Konvencije. Ona može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Baranin i Vukčević protiv Crne Gore,
Evropski sud za ljudska prava (Peto odjeljenje), na zasjedanju Vijeća u sastavu:

Síofra O’Leary, *predsjednik*,
Ganna Yudkivska,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Lətif Hüseyinov,
Lado Chanturia,
Ivana Jelić,
Arnfinn Bårdsen, *sudije*,

i Victor Soloveytchik, *registrar odjeljenja*,

Imajući u vidu:

predstavke (br. 24655/18 i 24656/ 18) protiv Crne Gore koje su podnijete Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija“) od strane g-dina Momčila Baranina (u daljem tekstu: „prvi podnosilac predstavke“), koji ima dvojno državljanstvo, crnogorsko i kanadsko, i crnogorskog državljanina, Branimira Vukčevića (u daljem tekstu: „drugi podnosilac predstavke“), 15. maja 2018. godine;

odluku da se o predstavkama obavijesti Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: „Vlada“);

izjašnjenja stranaka;

Nakon vijećanja na sjednici bez prisustva javnosti, održanoj 2. februara 2021. godine,

Donosi sljedeću presudu, koja je usvojena tog dana:

UVOD

1. Konkretni predmeti se tiču pritužbi podnosilaca predstavki na osnovu članova 3 i 13 Konvencije u vezi zlostavljanja od strane neidentifikovanih policijskih službenika 24. oktobra 2015. godine, i konkretno navodnog nedostatka djelotvorne istrage u vezi predmetnog incidenta, te nedostatka djelotvornog domaćeg pravnog lijeka s tim u vezi.

ČINJENICE

2. Podnosioci predstavki su rođeni 1977. i 1978. godine i žive u Podgorici. Njih je zastupala g-đa T. Gorjanc-Prelević, izvršna direktorica nevladine organizacije Akcija za ljudska prava.

3. Vladu je zastupala njena zastupnica, g-đa V. Pavličić.

4. Činjenice ovog predmeta, kako su ih podnijele stranke, mogu se rezimirati kako slijedi.

A. Činjenični okvir

5. Dana 24. oktobra 2015. godine, u Podgorici su organizovani protesti opozicione političke koalicije ispred zgrade Skupštine. Veliki broj policijskih službenika je bio raspoređen u cilju osiguravanja bezbjednosti skupa, uključujući članove Posebne jedinice policije („PJP“) i Specijalne antiterorističke jedinice („SAJ“). U jednom trenutku protesta počeli su neredi da budu nasilne prirode. Neki od učesnika protesta su pokušali da nasilno uđu u zgradu Skupštine, a na službenike policije je bacano kamenje i molotovljevi kokteli. Načelnik Centra bezbjednosti („CB“) u Podgorici, koji je bio zadužen za osiguravanje bezbjednosti na protestu, naredio je prekid skupa. Iste noći je došlo do niza incidenata u gradu, poput pljačkanja prodavnica i razbijanja izloga, uključujući i stakla banaka. Ukupan broj povrijeđenih lica je bio pedeset i četiri, od kojih je dvadeset i devet bilo policijskih službenika, a dvadeset i pet učesnika protesta.

B. Događaji od 24. oktobra 2015. godine

6. Iste večeri, oko 22:30 časova, podnosioci predstavki su se zatekli u blizini protesta, ali nisu učestvovali u istim. U cilju izbjegavanja grupe učesnika protesta, uputili su se u sporednu ulicu prema policiji, koja ih je propustila da prođu. Nakon nekoliko metara više maskiranih policijskih službenika je prišlo podnosiocima predstavki, naložili im da legnu na trotoar, verbalno ih vrijeđali i udarali nogama. Jedan od policijskih službenika je glavu drugog podnosioca predstavke pritisnuo stopalom uz tlo. Vozilo SAJ-a marke „Hummer“ se nalazilo na licu mjesta, uz nekoliko drugih vozila. Ovaj događaj je snimljen sa prozora obližnje kancelarije i postavljen na „YouTube“ od strane glavnog urednika dnevnog lista *Vijesti*.

7. Nepoznatog dana, nakon pregledanja video snimka, Osnovno državno tužilaštvo – („ODT“) je pokrenulo postupak protiv nepoznatih službenika SAJ-a zbog krivičnog djela zlostavljanja.

8. Dana 25. oktobra 2015. godine SAJ je sačinila jedan izvještaj o događajima i upotrebi sile prethodne noći. Incident u kojem su bili uključeni podnosioci predstavki nije bio spomenut u izvještaju.

9. Dana 27. i 28. oktobra 2015. godine podnosioci predstavki su pojedinačno zatražili medicinsku pomoć. U medicinskom izvještaju koji se tiče prvog podnosioca predstavke utvrđeno je postojanje bolnog hematoma prečnika 30 centimetara u unutrašnjem predjelu lijeve butine, bolni hematoma prečnika oko 20 centimetara u unutrašnjem predjelu desne butine sa zadnje strane kao i hematoma prečnika 1 centimetar u predjelu lijevog gornjeg kapka. U medicinskom izvještaju koji se tiče drugog podnosioca predstavke navodi se postojanje hematoma u predjelu lijevog rebarnog luka veličine 8x4

centimetara, kao i hematoma u predjelu zadnje strane lijeve potkoljenice veličine 15x7 centimetara.

10. Dana 30. oktobra 2015. godine podnosioci predstavki su prijavili ovaj incident policiji. Istog dana oni su bili saslušani od strane policijskih službenika iz CB. CB je takođe zahtijevao video snimak sa lica mjesta i od različitih medija.

11. Dana 10. novembra 2015. godine ODT je zatražilo od Uprave policije da ga obavijesti o identitetu podnosilaca predstavki. Takođe je zahtijevalo informacije u pogledu toga koje su radnje preduzete u cilju identifikovanja službenika SAJ-a koji su bili uključeni u još dva druga incidenta koja su se dogodila predmetne noći, na mjestima gdje je viđeno vozilo SAJ-a marke „Hummer“, a u vezi kojih je ODT takođe pokrenulo postupak. ODT je primijetilo da ovi incidenti nisu bili spomenuti u izvještaju od 25. oktobra kojeg je sačinila SAJ (vidjeti stav 8 gore).

12. Dana 12. novembra 2015. godine ODT je zatražilo da SAJ dostavi informacije o GPS poziciji svih službenih motornih vozila koja su upotrijebljena 24. oktobra 2015. godine u vremenu od 21:30 časova do ponoći. Dana 20. novembra 2015. godine SAJ je dostavila informacije u odnosu na devet motornih vozila. Konkretno, službenik SAJ-a Lj.P. je bio zadužio sva vozila, uključujući i „Hummer“. Međutim, on nije upravljao nijednim od navedenih vozila, s obzirom na to da se isti nalazio u vozilu vatrogasne službe ispred Skupštine. U izvještaju je navedeno da je CB ispitao dostupne video snimke (sa kamera za video nadzor i snimaka koji su objavljeni u medijima), ali zbog lošeg kvaliteta tih snimaka, kao i činjenice da su policijski službenici koji su bili uključeni nosili gas maske i šljemove, bila je nemoguća njihova identifikacija. Ni podnosioci predstavki ih nisu mogli prepoznati iz istog razloga.

13. Dana 20. novembra 2015. godine Uprava policije je obavijestila ODT o tri različita incidenta u kojima je upotrijebljena sila od strane policije tokom predmetne noći, uključujući incident u kojem su učestvovali podnosioci predstavki, uz navođenje imena podnosilaca predstavki.

14. Dana 3. decembra 2015. godine ODT je saslušalo podnosiocima predstavki zbog osnovane sumnje da su isti pretrpjeli krivično djelo zlostavljanje. Oni su, u suštini, tvrdili da nisu mogli da identifikuju bilo koga od policijskih službenika s obzirom na to da su isti nosili maske i šljemove. Oni su takođe naveli da su dva policijska vozila bila na licu mjesta, i to „Hummer“ i Land Rover. Na osnovu toga, drugi podnosilac predstavke je pretpostavio da su se vozači „Hummera“ i Land Rovera definitivno tu nalazili. Shodno saznanju drugog podnosioca predstavke iz medija da se komandant SAJ-a nalazio u „Hummer-u“, isti je pretpostavio da se on takođe tu nalazio. On je takođe naveo da nije bilo nikoga drugoga u toj ulici osim njih (podnosilaca predstavki) i policijskih službenika.

15. Dana 4. decembra 2015. godine ODT je od CB zatražilo da mu dostavi video snimke iz apoteke u čijoj blizini se predmetni incident dogodio. Dana 30. decembra 2015. godine CB je obavijestio ODT da je kamera u apoteci samo zabilježila unutrašnjost objekta, i da su kapci na prozorima bili spuštteni s obzirom na to da je apoteka bila zatvorena. CB je naveo da su oni također posjetili obližnju buregdžinicu, ali da ih je njen vlasnik obavijestio da kamera nije radila u to vrijeme i da se, u svakom slučaju, snimci samo čuvaju za period od dvadeset i jedan dan.

16. Dana 12. januara 2016. godine Uprava policije je obavijestila CB da nisu posjedovali snimke radio komunikacije između različitih policijskih komandira tokom predmetne noći s obzirom na činjenicu da relevantni sistem snimanja nije funkcionisao.

17. Dopisom od 26. januara 2016. godine ODT je zatražilo od direktora Uprave policije da ga obavijesti o preduzetim radnjama u cilju identifikacije službenika policije, kao i o razlozima zbog kojih nisu uspjeli da ranije sprovedu spomenute radnje.

18. Dana 29. februara 2016. godine vještak medicinske struke je dostavio ODT-u nalaz i mišljenje o povredama kod podnosilaca predstavki nakon podnošenja zahtjeva ODT-a od 8. februara 2016. godine. U suštini, u nalazu i mišljenju je potvrđen raniji medicinski izvještaj (vidjeti stav 9 gore). Ove povrede su klasifikovane kao lakše tjelesne povrede nanesene tupim mehaničkim oružjem, kao i pesnicama ili stopalima.

19. Dana 7. aprila i 6. maja 2016. godine ODT je urgiralo kod Uprave policije da identifikuje službenike SAJ-a koji su učestvovali u incidentu.

20. Dana 17. januara 2017. godine podnosioci predstavki su podnijeli ustavne žalbe u kojima su se žalili na mučenje, nečovječno i ponižavajuće postupanje i nedostatak djelotvorne istrage.

21. U toku postupaka koji su uslijedili ODT je obavijestilo Ustavni sud da je cjelokupan dokazni materijal upućivao na to da je zlostavljanje počinjeno na štetu podnosilaca predstavki, ali da ODT nije bilo u mogućnosti da identifikuje počinioce krivičnog djela, s obzirom na činjenicu da njihova lica nisu bila vidljiva na dostupnim video snimcima, te da su podnosioci predstavki bili izričiti da ih nisu mogli prepoznati. ODT je urgiralo da načelnik CB, Uprava policije i ministar unutrašnjih poslova preduzmu mjere u cilju identifikacije počinalaca krivičnog djela. Uprava policije je navela da su oni saslušali podnosiocima predstavki i pregledali video snimke, ali da nisu mogli da identifikuju nikoga, s obzirom na to da su policijski službenici nosili maske i šljemove. Pribavljeni materijal su prosljedili ODT-u.

22. Dana 21. juna 2017. godine Ustavni sud je utvrdio povredu i materijalnog i procesnog aspekta člana 3 Konvencije. Konkretno, podnosioci predstavki su pretrpjeli nečovječno i ponižavajuće postupanje od strane neidentifikovanih službenika SAJ-a, što je rezultiralo zadobijanjem lakših tjelesnih povreda, uzrokujući im fizičke i duševne bolove. S obzirom da

podnosioci predstavki nisu ničim to isprovocirali, upotreba sile nije bila opravdana, te je ista bila prekomjerna i nesrazmjerna.

23. Ustavni sud je dalje utvrdio da istraga koju je sproveo ODT nije bila temeljna, nezavisna i brza. Naime, ODT nije saslušalo novinare koji su bili svjedoci dešavanja ili bilo koje službenike SAJ-a. ODT je nastavilo da zahtijeva od Uprave policije da identifikuje policijske službenike, zanemarujući činjenicu da su oni od kojih je navedeno zahtijevano bili podređeni istom lancu komande kao i policajci pod istragom. U krajnjem, ODT nije uspjelo da identifikuje počinioc u periodu dužem od devetnaest mjeseci. Sud je smatrao irelevantnim to da je ODT krivično gonilo komandanta SAJ-a zbog pomaganja drugima u izbjegavanju preduzimanja odgovornosti (vidjeti stavove 37-40, u nastavku).

24. Štaviše, Uprava policije nije sprovedla djelotvornu i temeljnu istragu radi identifikovanja i kažnjavanja svojih službenika. Na to nisu mogli uticati navodi da je identifikacija ometena činjenicom da su službenici imali zaštitne šljemove i gas maske, te da su video snimci bili beskorisni. Takođe, istraga nije mogla biti nezavisna, s obzirom da je policija morala da sprovodi istragu nad svojim sopstvenim kolegama. Ustavni sud je zahtijevao od ministra unutrašnjih poslova i Uprave policije da u cjelosti sarađuju sa ODT-om, radi prikupljanja dokaza i identifikovanja relevantnih službenika SAJ-a.

25. Ustavni sud je naložio ODT-u da sprovede temeljnu, brzu i nezavisnu istragu u cilju identifikovanja i krivičnog gonjenja policijskih službenika u odnosu na koje je postojala osnovana sumnja da su počinili krivično djelo zlostavljanja podnosilaca predstavki. Taj sud je naložio da se ove odluke izvrše u roku od tri mjeseca od dana njihovog objavljivanja u Službenom listu, te da po isteku navedenog vremenskog roka ODT dostavi sudu izvještaj. Ove odluke su objavljene 3. avgusta 2017. godine.

26. U periodu od 18. septembra do 3. novembra 2017. godine ODT je saslušalo glavnog urednika dnevnog lista *Vijesti* (vidjeti stav 6 *in fine* gore), direktora *TV Vijesti*, vlasnicu apoteke, komandanta PJP-a i pedeset i četiri službenika SAJ-a. Tokom istog perioda, ODT je urgiralo da ga Uprava policije i ministar unutrašnjih poslova obavijeste o preduzetim mjerama u cilju identifikovanja počinitelaca. ODT je takođe zahtijevalo od načelnika CB u Podgorici da ga obavijesti o tome da li su pripadnici drugih interventnih jedinica bili raspoređeni na licu mjesta te, ukoliko jesu, da ga obavijesti o njihovom identitetu.

27. Glavni urednik *Vijesti* i vlasnica apoteke su bili saslušani u svojstvu svjedoka. Oni su bili propisno upozoreni da moraju da govore istinu te da će se davanje lažnih iskaza smatrati krivičnim djelom.

28. Glavni urednik *Vijesti* je naveo, u suštini, da je između pet i sedam uniformisanih lica sa šljemovima pretuklo podnosioc predstavki. Jedan od onih koji su bili prisutni nije nosio šljem, ali s obzirom na to da je bilo mračno nije mogao da ga prepozna ili čak da kaže da li je nešto imao na licu ili nije. U blizini je zapazio vozilo marke „Hummer“. On je takođe primijetio da su

na udaljenosti od 20 do 30 metara policijski službenici pokušavali da izvuku neko lice iz automobila ili da ga spriječe da izađe iz istog. On nije mogao da pruži više informacija o tome, s obzirom na to da je njegova pažnja bila usmjerena na podnosioc predstavlki. On nije mogao da kaže ko se sa njime nalazio u kancelariji predmetne noći.

29. Direktor *TV Vijesti* je naveo da niko od njegovih zaposlenih nije snimio ili svjedočio o predmetnim događajima. Vlasnica apoteke je navela da su kamere pokrivala samo unutrašnjost objekta te da je, u svakom slučaju, apoteka bila zatvorena u to vrijeme. Komandant PJP-a je tvrdio da njegova jedinica nije bila raspoređena u ulici u kojoj se predmetni incident dogodio.

30. Službenici SAJ-a, uključujući komandanta SAJ-a, bili su saslušani "u svojstvu građana radi prikupljanja obavještenja" i bili su obaviješteni da nisu bili u obavezi da odgovore na bilo koja pitanja. Oni su bili saslušani, *inter alia*, o tome kako su bili obučeni tokom predmetne noći, te koje šljemove su nosili. Oni su naveli, u suštini, da su za incident koji je uključivao podnosioc predstavlki saznali tek kasnije, uglavnom putem medija. Oni su svi nosili maske i šljemove i punu opremu, a video snimci su bili lošeg kvaliteta, što je značilo da je bilo nemoguće prepoznati bilo koga od policijskih službenika. Mnogi od njih su smatrali da su pripadnici drugih jedinica mogli takođe da budu tu prisutni, naročito ako se uzme u obzir činjenica da je nekima od njih na leđima bilo ispisano „policija“, dok je njima na leđima bilo ispisano „SAJ“. Oni nisu mogli da kažu ko je upravljao „Hummer-om“ predmetne noći. Uopšteno gledano, predmetno veče je bilo haotično; oni su imali nekoliko intervencija i većina njih se vraćala u vozila nasumično po izvršenju intervencija, ne znajući ko se nalazio u istom vozilu. Komandant SAJ-a je naveo da nije mogao da se sjeti ikakvih detalja iz predmetne noći ili da prepozna bilo koga na video snimcima. On je potvrdio da se nalazio u „Hummeru“ cijele noći, ali nije bio upućen u to ko se još nalazio u vozilu, s obzirom na to da su službenici mijenjali pozicije u toku predmetne noći.

31. Načelnik CB je obavijestio ODT da nije raspolagao informacijama iz kojih bi proizilazilo da su pripadnici drugih interventnih jedinica bili raspoređeni u vezi sa predmetnim događajima.

32. Dana 3. novembra 2017. godine ODT je sačinilo svoj izvještaj. U istom je ukazano na sve gore navedene mjere koje su bile preduzete i na postignute rezultate, a navedeno je i da jedan od službenika SAJ-a nije bio saslušan s obzirom na to da se nalazio na mirovnoj misiji u inostranstvu. U istom je takođe navedeno da su ministar unutrašnjih poslova i direktor Uprave policije pitani dva puta da identifikuju policijske službenike, ali bez rezultata. U izvještaju je zaključeno da su neki policijski službenici nesporno počinili predmetno krivično djelo, ali na osnovu cjelokupnog prikupljenog i ranijeg dokaznog materijala bilo je nemoguće da se isti identifikuju. U izvještaju je takođe navedeno da novinari *Vijesti* nisu bili saslušani ranije s obzirom da su policijski službenici nosili maske i da su bili neprepoznatljivi. Službenici SAJ-a nisu bili ranije saslušani u toku trajanja predmetnih postupaka, s

obzirom na to da su isti bili već saslušani tokom postupka koji se odnosio na zlostavljanje lica M.M. od strane službenika SAJ-a iste noći u različitom dijelu grada (vidjeti stavove 11 i 13 gore i stav 38 u nastavku).

33. Dana 17. novembra 2017. godine podnosioci predstavki su pribavili izvještaj ODT-a nakon podnošenja zahtjeva od 6. novembra 2017. godine.

34. Dana 19. januara 2018. godine punomoćnik podnosilaca predstavki je pregledao spise predmeta Ustavnog suda, a nekoliko dana kasnije drugi podnosilac predstavke je učinio isto.

35. Dana 30. januara 2018. godine sudija izvjestilac Ustavnog suda je predložio da sud utvrdi da njegova odluka u predmetu podnosilaca predstavki nije izvršena i da zahtijeva od Vlade da obezbijedi izvršenje iste. Ovaj predlog je odbijen istog dana.

36. Predmetna istraga je naizgled i dalje u toku.

C. Krivični postupak protiv komandanta SAJ-a

37. U periodu između 19. novembra 2015. godine i 31. maja 2016. godine ODT je saslušalo niz lica u postupku protiv komandanta SAJ-a zbog krivičnog djela zloupotrebe službene dužnosti, uključujući i samog komandanta SAJ-a, zamjenika komandanta SAJ-a, načelnika CB, komandanta PJP-a i službenika PJP-a. U suštini, oni su tvrdili da nisu bili upoznati sa predmetnim slučajevima upotrebe sile (vidjeti stav 11 i 13 gore, i stav 38 u nastavku), kao i da su svi službenici nosili maske, što je značilo da je bilo nemoguće da ih prepoznaju. Takođe je bilo očigledno na osnovu njihovih izjava da je načelnik CB u Podgorici bio nadležan za održavanje bezbjednosti na protestnim skupovima predmetne noći, te da su mu i SAJ i PJP bili podređeni. Drugi podnosilac predstavke je takođe bio saslušan i, u suštini, ponovio je svoje prethodne navode.

38. Dana 31. maja 2016. godine ODT je podiglo optužnicu protiv komandanta SAJ-a zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela. Optužnica je upućivala da je on svjesno prikrivao identitet službenika SAJ-a koji su počinili krivično djelo mučenje i zlostavljanje. Iako je znao da su oni nezakonito upotrijebili silu nanijevši tjelesne povrede podnosiocima predstavki i ostalim licima, on je pružio lažne informacije o okolnostima pod kojim su počinjena ova krivična djela. On je takođe dopustio da pedeset i četiri službenika SAJ-a sačine zajednički izvještaj o upotrebi sile protiv lica M.M., iako su morali da sačine pojedinačne izvještaje o upotrebi sredstava sile, te im je dopustio da ne sačinjavaju izvještaje o upotrebi sile protiv drugih lica, uključujući podnosiocima predstavki.

39. Dana 23. januara 2017. godine, Osnovni sud u Podgorici je oglosio komandanta SAJ-a krivim za navedeno krivično djelo i osudio ga je na kaznu zatvora od pet mjeseci. U svojoj presudi, sud je utvrdio da su službenici SAJ-a nezakonito upotrijebili silu na tri lokacije u Podgorici 24. oktobra 2015. godine. Ova presuda je postala pravosnažna 11. maja 2017. godine.

40. Komandant SAJ-a je počeo da služi svoju zatvorsku kaznu 21. septembra 2017. godine. Dvadeset dana kasnije on je prebačen u bolnicu. Uslovno je otpušten 9. januara 2018. godine. Osnovni sud, u svojoj odluci o uslovnom otpustu od 3. januara 2018. godine, nije se pozvao na bilo kakvu medicinsku dokumentaciju.

D. Postupak koji se odnosi na zlostavljanje lica M.M.

41. U toku krivičnog postupka zbog krivičnog djela zlostavljanja lica M.M. od strane službenika SAJ-a iste noći u drugom dijelu grada, ODT je saslušalo, između ostalih, komandanta SAJ-a i službenika SAJ-a Lj.P. u svojstvu svjedoka. Komandant SAJ-a je izjavio, *inter alia*, da zbog pokrivenosti maskama nije znao koja su dva službenika bila sa njim u vozilu. Lj.P. je saslušan 21. marta 2018. godine. On je potvrdio da je bio zadužio većinu vozila SAJ-a tokom predmetne noći, ali da nije upravljao nijednim od njih, s obzirom na to da je vršio obezbjeđivanje vozila vatrogasne službe u blizini Skupštine. On je naveo da SAJ nije vodila evidenciju ko je uzimao vozila i u koje vrijeme. Ključevi od vozila su se nalazili u kancelarijama komandanata i službenici bi uzimali ključeve po potrebi.

42. Dana 25. jula 2017. godine Ustavni sud je odlučio o ustavnoj žalbi lica M.M. Sud je utvrdio povredu i materijalnog i procesnog aspekta člana 3 Konvencije. Konkretno, utvrdio je da je lice M.M. bilo podvrgnuto mučenju te da je pretrpjelo ozbiljne tjelesne povrede, iako nije preduzeo nikakve radnje kojima bi isprovocirao upotrebu sile. Sud je smatrao da istraga nije bila temeljna, nezavisna i brza. Konkretno, „neshvatljivo je da tužilaštvo traži prikupljanje podataka i dokaza od starješine policijske jedinice, čiji su pripadnici osnovano sumnjivi da su izvršili krivično djelo“.

43. Kada je u pitanju saslušanje službenika SAJ-a, sud je utvrdio sljedeće:

„Ustavni sud smatra da, iako je tačno da je nadležni državni tužilac ispitao podnosioca žalbe i očevice događaja, nikome od njih nije postavio nijedno pitanje. Nadalje, iako je kasnije, u predmetu (Kt. Br. 1126/15), nadležni državni tužilac saslušao sve pripadnike SAJ-a, uprkos tome što je, imajući u vidu snimke na kojima se jasno vidi kako se događaj odigrao, očigledno da nijedan od policijskih službenika nije govorio istinu, nastojeći da izbjegne krivičnu odgovornost, njima nije postavljeno nijedno pitanje. Prema tome, nema indikacija da je nadležni državni tužilac bio pripremljen da ispituje policijski izvještaj o tom događaju, niti da izvrši strogu kontrolu policijske verzije događaja.“

E. Druge relevantne činjenice

44. Na prvom video snimku na koji upućuju podnosioci predstavki, koji je lošeg kvaliteta, nalazi se više od deset policijskih službenika koji nose šljemove. Neki takođe nose vizire za šljemove ili gas maske koji im prekrivaju lica, a za neke je teško reći da li imaju išta na svojim licima. Neki od njih se približavaju podnosiocima predstavki, koji leže na trotoaru ispred

apoteke. Nejasno je koji od njih udara nogom kojeg podnosioca predstavke. Na drugom video snimku, nešto boljeg kvaliteta, nalazi se oko dvadeset policijskih službenika, uključujući njih deset oko zatamnjenog automobila. Nakon nekoliko trenutaka oni su napustili lice mjesta. Buregdžinica nije vidljiva ni na jednom od dva video snimka.¹

45. Između 25. oktobra 2015. godine i 31. maja 2016. godine dnevne novine su detaljno izvještavale o događajima koji su se desili 24. oktobra 2015. godine, uključujući i one koji su se odnosili na podnosioca predstavki. U nizu članaka, različiti predstavnici NVO su izrazili svoju zabrinutost u pogledu zlostavljanja i nemogućnosti identifikovanja policijskih službenika, naglašavajući ulogu komandanta SAJ-a u prikrivanju počinilaca.

46. Dana 26. oktobra 2015. godine Savjet za građansku kontrolu rada policije je utvrdio da su policijski službenici upotrijebili prekomjernu silu i ozbiljno povrijedili lično dostojanstvo podnosilaca predstavki, koji nisu pružali otpor. Savjet je zatražio od Uprave policije da bez odlaganja obavijesti javnost o identitetu svih policijskih službenika koji su uključeni u predmetni događaj, i da njih i njihove nadređene pozove na odgovornost zbog preduzetih radnji.

47. Dana 28. decembra 2015. godine Ombudsman je utvrdio da je nekoliko policijskih službenika upotrijebilo neopravdanu fizičku silu, te da je nečovječnim i ponižavajućim postupanjem došlo do povrede ljudskih prava podnosilaca predstavki. Ombudsman je preporučio da Uprava policije preduzme bez odlaganja mjere u cilju identifikovanja i utvrđivanja odgovornosti svih policijskih službenika koji su zlostavljali podnosioca predstavki, kao i da dostavi izvještaj u roku od petnaest dana o preduzetim mjerama. Shodno informacijama koje su pribavili podnosioci predstavki od Ombudsmana u decembru 2016. godine, Uprava policije nije još uvijek dostavila izvještaj u to vrijeme.

48. Dana 30. juna 2016. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova je privremeno suspendovalo komandanta SAJ-a i razriješilo ga sa vršenja dužnosti. Ova odluka je postala izvršna 4. jula 2016. godine. Nepoznatog datuma nakon toga on je imenovan na mjesto zamjenika načelnika odsjeka za obezbjeđenje objekata i DKP-a u okviru Uprave policije.

49. Iz spisa predmeta proizilazi da je odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije bilo obaviješteno o navedenim događajima. Takođe izgleda da isto nije preduzelo nikakve radnje u tom pogledu.

50. Dana 27. septembra 2017. godine podnosioci predstavki su pokrenuli građanski postupak protiv države – Ministarstva unutrašnjih poslova, tražeći naknadu na ime nematerijalne štete za pretrpljene fizičke i duševne bolove kao rezultat prebijanja od 24. oktobra 2015. godine. Oni su tražili iznos od 25.000,00 eura pojedinačno. Dana 14. juna 2019. godine Osnovni sud u

¹ Dva video snimka na koja se pozivaju podnosioci predstavki mogu se pronaći na sljedećim linkovima: <https://www.youtube.com/watch?v=DCeZNEfSdDw> i <https://www.youtube.com/watch?v=5lmbx7Lc3uo>.

Podgorici je donio presudu kojom je djelimično usvojio tužbeni zahtjev i dosudio podnosiocima predstavki po osnovu naknade nematerijalne štete iznos od po 5.000,00 eura kao i ukupan iznos od 630 eura za troškove postupka. Dana 13. marta 2020. godine Viši sud je potvrdio ovu presudu. Konkretno, navedeni sudovi su utvrdili da su podnosioci predstavki bili podvrgnuti prekomjernoj i nepotrebnoj upotrebi sile, te da su pretrpjeli fizičko zlostavljanje. Ovo je dovelo do povrede njihovog prava na lično dostojanstvo, slobodu, čast i ugled, te je bilo suprotno članu 3 Konvencije. Sudovi su takođe utvrdili da podnosioci predstavki nisu isprovocirali upotrebu sile.

51. Dana 17. novembra 2017. godine stupio je na snagu Pravilnik Ministarstva unutrašnjih poslova, kojim se predviđa, *inter alia*, da policijske uniforme moraju da imaju “oznaku” koja se sastoji od slova i/ili brojeva koji služe za identifikovanje policijskih službenika.

52. Dana 3. aprila 2019. godine direktor Uprave policije je donio Smjernice o sprovođenju preporuka iz Izvještaja Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja („CPT“), koje su uslijedile nakon posjete CPT-a Crnoj Gori u oktobru 2017. godine. Navedene Smjernice su uključivale zabranu mučenja, zlostavljanja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja, obavezu da se takvi slučajevi prijave, istraže i da se pokrenu odgovarajući postupci protiv počinitelaca, kao i to da policijske uniforme treba da imaju oznaku sa imenom i identifikacionim brojem relevantnog policijskog službenika.

53. Dana 27. juna 2019. godine Vrhovno državno tužilaštvo je donijelo Uputstvo opšteg karaktera za slučajeve kada postoji osnov sumnje da je došlo do povrede člana 3 Konvencije, od strane policijskog službenika. Ovim Uputstvom se predviđa da navodi i/ili indikacije u pogledu krivičnog djela zlostavljanje treba da se unesu u zapisnik, i da tužilac treba da angažuje vještaka medicinske struke i preduzme sve mjere i radnje radi sprovođenja temeljne istrage u vezi predmetnog pitanja.

54. Izvještaj koji je Vlada dostavila, naizgled pripremljen od strane policije, ali koji ne sadrži datum, potpis ili logo, opisuje događaje koji su se dogodili 24. oktobra 2015. godine. U njemu se nabrajaju, *inter alia*, imena lica koja su identifikovana da su učestvovala u incidentima i da su počinila krivična djela. Imena podnosilaca predstavki se ne nalaze među tim imenima. U ovom izvještaju se takođe navodi da je bilo incidenata počinjenih protiv određenih pojedinaca, uključujući podnosiocima predstavki. U tom smislu, primijećeno je da su članovi SAJ-a “nepropisno postupali” prema podnosiocima predstavki, da je ovo pitanje i dalje bilo u fazi istrage od strane službenika iz CB-a, te da identitet članova SAJ-a još uvijek nije bio utvrđen.

55. Nepoznatog datuma SAJ je bio rasformiran.

RELEVANTNI PRAVNI OKVIR

I. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

A. Ustav Crne Gore iz 2007. godine (objavljen u Službenom listu Crne Gore – „SL.CG“ – br. 01/07 i 038/13)

56. Članom 28 jemči se, između ostalog, dostojanstvo i sigurnost čovjeka, nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka i zabranjuje se mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje.

57. Članom 134 se predviđa da je državno tužilaštvo samostalan državni organ koji vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti.

B. Krivični zakonik Crne Gore (objavljen u Službenom listu Republike Crne Gore – „SL RCG“ – br. 070/03, 013/04 i 047/06, i „SL.CG“ br. 040/08, 025/10, 073/10, 032/11, 064/11, 040/13, 056/13, 014/15, 042/15, 058/15, 044/17, 049/18 i 003/20)

58. Članom 166a se predviđa da ko zlostavlja drugog ili prema njemu postupa na način kojim se vrijeđa ljudsko dostojanstvo, kazniće se zatvorom do jedne godine. Ako ovo djelo učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

59. Članom 167 se predviđa da ko drugom nanese veliki bol ili teške patnje, sa ciljem da ga zastraši, nezakonito kazni ili da na njega izvrši pritisak, ili da zastraši ili izvrši pritisak na neko treće lice, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina. Ako djelo iz stava 1 ovog člana izvrši službeno lice u vršenju službe ili je djelo izvršeno uz njegov izričiti ili prećutni pristanak ili ako je službeno lice podstrekavalo drugo lice na izvršenje djela iz stava 1 ovog člana, kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina.

60. Članom 183 se predviđa da se gonjenje gore navedenih krivičnih djela preduzima po službenoj dužnosti.

61. Članom 387 stav 2 se predviđa da ko pruži pomoć učinocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

62. Članom 416 se predviđa da službeno lice koje protivpravnim iskorišćavanjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom korist, drugom nanese štetu ili teže povrijedi prava drugog, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

C. Zakonik o krivičnom postupku iz 2009. godine (objavljen u „SL.CG“ br. 057/09, 049/10, 047/14, 002/15, 035/15, 058/15 i 028/18)

63. Članom 19 se predviđa da je državni tužilac dužan da preduzme krivično gonjenje kad postoje osnovi sumnje da je određeno lice učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

64. Članom 44 se navode prava i dužnosti državnog tužioca, pri čemu je osnovno pravo i dužnost državnog tužioca gonjenje učinilaca krivičnih djela. Za krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti državni tužilac je nadležan da, *inter alia*, izdavanjem obavezujućih naloga ili neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadležnog za policijske poslove. Policija i drugi relevantni državni organi dužni su da usklade svoje radnje sa svim zahtjevima relevantnog državnog tužioca. On ili ona, *inter alia*, donosi naredbe o sprovođenju istrage, podiže i zastupa optužnice, izjavljuje pravne lijekove protiv sudskih odluka. Državni tužilac je dužan da u toku istrage sa jednakom pažnjom utvrdi činjenice koje terete okrivljenog i one koje mu idu u prilog.

65. Član 113 predviđa da će se svjedok prije saslušanja prethodno opomenuti da je dužan da govori istinu i da ne smije ništa prećutati. On ili ona će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo.

66. Članom 257 se predviđa da ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, policija je dužna da obavijesti državnog tužioca i samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzme potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i da prikupi sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka.

67. Članom 259 se navode detalji o pozivanju građana od strane policije radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. Stavom 3 se predviđa, *inter alia*, da ako građanin odbije da pruži obavještenja on ili ona se ne mogu dalje zadržavati. Stavom 7 se predviđa da prilikom postupanja u skladu sa stavovima 1 do 6 ovog člana policija ne može građane saslušavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vještaka.

68. Članom 261 se predviđa da ako policija u toku prikupljanja obavještenja ocijeni da pozvani građanin može biti osumnjičeni, dužna je da o tome odmah obavijesti državnog tužioca koji će zatražiti od policije da mu dovede osumnjičenog ukoliko ocijeni da je njegovo saslušanje prije donošenja naredbe o sprovođenju istrage neophodno.

69. Članom 271 stav 3 se predviđa, *inter alia*, da ako je izvršilac nepoznat, državni tužilac će, sam ili posredstvom drugih organa, prikupiti potrebna obavještenja. U tu svrhu državni tužilac može pozvati lica za koja ocijeni da mogu pružiti relevantne podatke od značaja za donošenje odluke o krivičnom

gonjenju. Ako nije u mogućnosti da to preduzme sam, državni tužilac će zahtijevati od policije da prikupi potrebna obavještenja i preduzme druge mjere radi otkrivanja krivičnog djela i učinioca u skladu sa čl. 257, 258 i 259 ovog zakonika. Stavom 5 istog člana se predviđa da državni tužilac može uvijek tražiti da ga policija obavijesti o mjerama koje su preduzete. Policija je dužna da mu bez odlaganja odgovori.

70. Članom 276 se predviđa da istragu sprovodi državni tužilac. Na zahtjev državnog tužioca, odnosno okrivljenog određene dokazne radnje u istrazi može, u skladu sa pravilima ovog zakonika, sprovesti sudija za istragu.

71. Članom 282 se predviđa da oštećeni, punomoćnik oštećenog i branilac mogu prisustvovati, *inter alia*, saslušanju okrivljenog, vještaka i svjedoka. Državni tužilac je dužan da na pogodan način obavijesti branioca, oštećenog, punomoćnika oštećenog i okrivljenog o vremenu i mjestu sprovođenja dokaznih radnji kojima oni mogu prisustvovati. Lica koja prisustvuju dokaznim radnjama mogu predložiti državnom tužiocu da, radi razjašnjenja stvari, postavi određena pitanja, a po dozvoli državnog tužioca, mogu postavljati pitanja i neposredno.

72. Članom 283 se predviđa da ako je državnom tužiocu ili sudiji za istragu potrebna pomoć policije u vezi sa sprovođenjem istrage, oni su dužni da mu na njegov zahtjev tu pomoć pruže.

D. Zakon o državnom tužilaštvu (objavljen u „SL.CG“ br. 011/15, 042/15, 080/17 i 010/18)

73. Članom 2 se predviđa, *inter alia*, da državno tužilaštvo vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti. Državno tužilaštvo svoju funkciju vrši na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora.

74. Članom 148 se predviđa da je državni tužilac ovlašćen da od sudova i drugih državnih organa zahtijeva dostavljanje spisa, informacija i obavještenja potrebnih za preduzimanje radnji iz njegove nadležnosti, a sudovi ili drugi državni organi su dužni da postupe po njegovom zahtjevu.

E. Zakon o državnim službenicima i namještenicima (objavljen u „SL.CG“ br. 039/11, 050/11, 066/12, 034/14, 053/14, i 016/16)

75. Ovaj Zakon je bio na snazi između 1. januara 2013. godine i 1. jula 2018. godine.

76. Članom 81 se predviđa da je državni službenik, odnosno namještenik disciplinski odgovoran za povrede službene dužnosti iz radnog odnosa, koje mogu biti lakše ili teže. Odgovornost za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost.

77. Članom 83 se navode teže povrede službene dužnosti, koje podrazumijavu zloupotrebu položaja ili prekoračenje ovlaštenja u službi, ili neizvršavanje službenih obaveza.

F. Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti (objavljen u „SL.CG“ br. 36/15, i 018/19)

78. Ovaj Zakon je stupio na snagu 18. jula 2015. godine.

79. Članom 47 se detaljnije reguliše zdravstvena zaštita zatvorenika. Konkretno, takva zdravstvena zaštita se prvenstveno obezbjeđuje u Upravi ili, u situacijama kada to nije moguće, u zdravstvenoj ustanovi. Vrijeme provedeno na liječenju van Uprave uračunava se u vrijeme izvršenja kazne zatvora.

80. Članovima 120 do 127 navode se detalji kada je u pitanju uslovni otpust. Konkretno, članom 121 se predviđa da će sud koji odlučuje o uslovnom otpustu zatražiti izvještaj od Uprave o okolnostima koje se odnose na ličnost zatvorenika, njegovo vladanje za vrijeme izdržavanja kazne, kao i druge okolnosti koje pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

G. Zakon o unutrašnjim poslovima (objavljen u „SL.CG“ br. 044/12, 036/13, 001/15 i 087/18)

81. Članom 14 se predviđa da policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima. Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose se na, *inter alia*, ostvarivanje ljudskih prava, i zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka.

82. Članom 24 predviđa se da policijski službenik primjenjuje policijska ovlaštenja po nalogu suda ili državnog tužioca, naređenju nadređenog službenika, ili prema sopstvenoj inicijativi, ako nadređeni službenik nije prisutan, a razlozi hitnosti zahtijevaju postupanje bez odlaganja. Lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje ima pravo, *inter alia*, da bude upoznato sa razlozima za preduzimanje policijskog ovlaštenja, da ukaže na okolnosti koje smatra bitnim u vezi sa tim.

83. Članom 26 se predviđa da primjena policijskog ovlaštenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima. Primjena policijskog ovlaštenja ne smije izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da policijsko ovlaštenje nije primijenjeno.

84. Članom 29 se predviđa da je policijski službenik u uniformi dužan da se, prije početka primjene policijskog ovlaštenja, predstavi pokazivanjem službene značke i službene legitimacije, na zahtjev lica prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje. Izuzetno, policijski službenik se neće predstaviti na navedeni način ako okolnosti primjene policijskog ovlaštenja ukazuju na to da bi to moglo ugroziti postizanje njegovog cilja. U tom slučaju,

policijski službenik će, u toku primjene policijskog ovlaštenja, upozoriti građanina riječju: „Policija“.

85. Članom 59 se predviđa da policijski službenik podnosi pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude nadređenom policijskom službeniku što je prije moguće, a najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude. Izvještaj sadrži podatke o sredstvu prinude, ime, prezime i matični broj lica protiv koga je upotrijebljeno, razlozima i osnovu upotrebe i o drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocjenu zakonitosti upotrebe sredstva prinude. Zakonitost upotrebe sredstva prinude ocjenjuje direktor Uprave policije ili lice koje on ovlasti. Ukoliko direktor ili lice koje on ovlasti ocijeni da su sredstva prinude nezakonito upotrijebljena obavezan je da, najkasnije u roku od pet dana od dana saznanja, preduzme mjere za utvrđivanje odgovornosti policijskog službenika koji je upotrijebio, odnosno naredio upotrebu sredstava prinude. Za nezakonitu upotrebu sredstava prinude lično je odgovoran policijski službenik koji je primijenio.

86. Članom 110, 112, 114 i 115 se predviđa da se kontrola rada policije obezbjeđuje parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom. Građansku kontrolu Policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije, a unutrašnju kontrolu policije vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva. Poslovi unutrašnje kontrole su: kontrola zakonitosti vršenja policijskih poslova, a naročito u pogledu poštovanja i zaštite ljudskih prava prilikom izvršavanja policijskih zadataka.

H. Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave (objavljena u „SL.CG“ br. 005/12, 025/12, 044/12, 061/12, 020/13, 017/14, 006/15, 080/15, 035/16, 041/16, 061/16, 073/16, 003/17, 019/17, 068/17, 087/17 i 028/18)

87. Ova Uredba je bila na snazi između 24. januara 2012. godine i 31. decembra 2018. godine.

88. Članovima 5 i 51 se predviđa da je Ministarstvo unutrašnjih poslova nadležno da, *inter alia*, vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada policije, procedura, stručnosti, zakonitosti i efikasnosti obavljanja policijskih poslova.

89. Članovima 6 i 63 se predviđa da je Uprava policije organ uprave u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova. Uprava policije je nadležna za sprječavanje vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja; pronalaženje i hvatanje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje pred nadležne organe.

I. Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave (objavljena u „SL.CG“ br. 087/18, 002/19, 038/19 i 018/20)

90. Ova Uredba je stupila na snagu 31. decembra 2018. godine. Njom se predviđa da se državna uprava sastoji od ministarstava i raznih upravnih organa, uključujući Ministarstvo unutrašnjih poslova i Upravu policije.

91. Članom 4 se predviđa da Ministarstvo unutrašnjih poslova, *inter alia*, vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada policije, procedurama, stručnosti i efikasnosti obavljanja policijskih poslova; unutrašnju kontrolu zakonitosti vršenja policijskih poslova i primjene policijskih ovlaštenja; i preduzimanje mjera i radnji u cilju otkrivanja i suzbijanja krivičnih djela učinjenih od strane policijskih službenika na radu i u vezi sa radom.

92. Članom 22 se predviđa da je Uprava policije nadležna za sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja; pronalaženje i hvatanje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje pred nadležne organe.

93. Članom 51 ove Uredbe se ponavlja član 51 prethodne Uredbe.

J. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova

94. Pravilnik je od septembra 2015. godine i januara 2017. godine predviđao, *inter alia*, da se Uprava policije sastojala od brojnih jedinica, uključujući SAJ, PJP, Centre bezbjednosti i Forenzički centar (član 3 i u Pravilniku iz 2015. godine i u Pravilniku iz 2017. godine).

K. Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova (objavljen u „SL.CG“ br. 021/14)

95. Članovima 5 i 6 ovog Pravilnika se predviđa da u obavljanju policijskih poslova policijski službenici moraju da postupaju obazrivo, dužni su da štite dostojanstvo ličnosti i mogu da primijene samo one mjere kojima se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje obavljanje policijskih poslova.

96. Članom 218 se predviđa da policijski službenik koji upotrebljava silu ili je naredio upotrebu iste, mora odmah da obavijesti o tome svog neposrednog rukovodioca te da mu podnese pisani izvještaj najkasnije u roku od dvadeset i četiri časa o izvršenoj predaji lica i njegovih stvari organu kome je lice bilo upućeno uz navođenje detalja (mjesto, datum i vrijeme, vrsta sile, identitet lica protiv koga je sila upotrijebljena, razloge, okolnosti, posljedice i pravni osnov za upotrebu iste, identitet policijskog službenika koji je upotrijebio silu ili je naredio njenu upotrebu kao i druge okolnosti koje su neophodne radi ispitivanja zakonitosti i njene nužnosti).

L. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave Policije, (april 2019. godine)

97. Ovaj Pravilnik opisuje, između ostalog, položaj zamjenika načelnika Odsjeka za bezbjednost zgrada i diplomatsko/konzularnih predstavništva. Konkretno, u odsustvu načelnika Odsjeka zamjenik načelnika Odsjeka upravlja i koordinira radom Odsjeka, odlučuje o najsloženijim pitanjima profesionalne prirode u pogledu organizacionih jedinica u okviru Odsjeka, vrši policijska ovlašćenja, kao i ostale zadatke u radu policije shodno naređenju njegovog ili njenog neposrednog rukovodioca.

II. RELEVANTNI MEĐUNARODNI MATERIJAL – IZVJEŠTAJ EVROPSKOG KOMITETA ZA SPRJEČAVANJE MUČENJA I NEČOVJEČNOG ILI PONIŽAVAJUĆEG POSTUPANJA ILI KAŽNJAVANJA (CPT) IZ 2008. GODINE U ODNOSU NA CRNU GORU

98. Između 15. i 22. septembra 2008. godine CPT je posjetio Crnu Goru. Što se tiče specijalnih intervencija koje se sprovode izvan zatvorskog okruženja u kontekstu „antiterorističkih“ operacija, CPT je u svom izvještaju prihvatao da nošenje maski može biti opravdano. Međutim, u svakom slučaju treba da postoji mogućnost da se identitet pojedinih službenika kasnije utvrdi (na primjer, tako što će nositi neki poseban znak prepoznavanja /identifikacioni broj na svojoj uniformi). CPT je preporučio da crnogorske vlasti preduzmu neophodne mjere u svijetlu navedenih napomena i naveo da, ukoliko se za tim ukaže potreba, treba izmijeniti i dopuniti relevantne zakonske odredbe (vidjeti stav 27 izvještaja CPT).

PRAVO

I. SPAJANJE PREDSTAVKI

99. Imajući u vidu slično pitanje koje se navodi u predstavkama, Sud smatra da je prikladno da ih ispita spojene u jednoj presudi.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 3 KONVENCIJE

A. Obim predmeta

100. U svojim inicijalnim predstavkama, podnosioci predstavke su se žalili, na osnovu člana 3 Konvencije, na pretrpljeno zlostavljanje od strane neidentifikovanih službenika SAJ-a 24. oktobra 2015. godine, a konkretno na navodni nedostatak djelotvorne istrage u tom pogledu.

101. Nakon komuniciranja predmeta tuženoj Vladi, podnosioci predstavki su priznali da im je dodijeljena naknada štete zbog zlostavljanja, iako presuda nije bila pravosnažna u tom trenutku. Oni su takođe priznali da je i prvostepenom odlukom u građanskom postupku i odlukom Ustavnog suda utvrđena povreda materijalnog aspekta člana 3, ali da još uvijek nije sprovedena djelotvorna istraga čak i nakon donošenja odluke Ustavnog suda 21. juna 2007. godine u kojoj je taj sud utvrdio povredu procesnog aspekta člana 3. Stoga, podnosioci predstavke su ostali pri svojim pritužbama u vezi nedostatka djelotvorne istrage.

102. U smislu stanovišta domaćih sudova u odnosu na povrede materijalnog aspekta člana 3, dodijeljene naknade u tom pogledu u građanskom postupku, i, naročito usredsređenosti podnosilaca predstavki na kontinuiranu nedjelotvornost istrage u smislu procesnog aspekta člana 3, Sud smatra da nije više opravdano da se nastavi ispitivanje inicijalne pritužbe podnosilaca predstavki po osnovu materijalnog aspekta člana 3, u okviru značenja člana 37 stav 1 tačka (c) Konvencije. Sud takođe smatra da nijedan drugi element koji se tiče poštovanja ljudskih prava shodno garancijama datim Konvencijom ne nalaže da navedena pritužba bude dalje ispitana na osnovu člana 37 stav 1 *in fine*. Shodno tome, prikladno je da se predmetna pritužba skine sa liste predmeta Suda, pri čemu Sud uživa široko polje procjene u identifikaciji osnova na koje se moguće pozivati prilikom skidanja predstavke sa liste predmeta po ovom osnovu. Međutim, očekivano je da se takvi osnovi moraju zasnivati na određenim okolnostima svakog predmeta (vidjeti *Association SOS Attentats i de Boery protiv Francuske* [VV] (odl.), br. 76642/01, ECHR 2006-XIV, i *Predescu protiv Rumunije*, br. 21447/03, stav 29 *in fine*, 2. decembar 2008. godine). Sud će stoga ograničiti svoje ispitivanje na procesni aspekt člana 3.

103. Relevantna odredba Konvencije glasi kao što slijedi:

Član 3

“Niko ne smije biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.”

B. Prihvatljivost

1. Podnesci stranaka

104. Vlada je navela da su predstavke neprihvatljive s obzirom na to da su podnosioci predstavki izgubili svoj status žrtve. Naime, Ustavni sud je izričito utvrdio postojanje povrede i po osnovu materijalnog i procesnog aspekta člana 3, te je podnosiocima predstavki pojedinačno dosuđen iznos od 5.000,00 eura u građanskom postupku, što je bio odgovarajući iznos. Vlada je takođe navela da podnosioci predstavki nisu obavijestili Sud o ovom građanskom postupku, čak iako je isti bio pokrenut prije nego što je

predstavka bila podnijeta Sudu, te se nepotpuni podnesci mogu smatrati zloupotrebom prava na podnošenje predstavke.

105. Podnosioci predstavki su naveli da i dalje mogu da tvrde da su žrtve povrede člana 3 u pogledu nedjelotvorne istrage s obzirom na to da se građanski postupak, koji je trajao u trenutku kada su podnosioci predstavki dostavili kao odgovor svoja izjašnjenja, samo odnosio na materijalni aspekt člana 3.

2. Procjena Suda

(a) Status žrtve podnosilaca predstavki

106. Sud ponavlja da su nacionalne vlasti dužne da isprave svaku navodnu povredu Konvencije. U tom pogledu, pitanje može li podnosilac predstavke da tvrdi da je žrtva navodne povrede relevantno je u svim fazama postupka pred Sudom (vidjeti *Scordino protiv Italije (br. 1)* [VV], br. 36813/97, stav 179, ECHR 2006-V, i *Rooman protiv Belgije* [VV], br. 18052/11, stavovi 128-133, 31. januar 2019. godine). Pitanje može li neko lice još uvijek da tvrdi da je žrtva navodne povrede Konvencije u suštini zahtijeva da Sud *ex post facto* ispita njegovu ili njenu situaciju (vidjeti *Centro Europa 7 S.r.l. i Di Stefano protiv Italije* [VV], br. 38433/09, stav 82, ECHR 2012.)

107. Sud ponavlja da termin “žrtva” u kontekstu člana 34 Konvencije označava osobu na koju se direktno odnosi sporni akt ili propust, pri čemu je postojanje povrede Konvencije zamislivo čak i u odsustvu negativne odluke. Shodno tome, odluka ili mjera koja je donesena u korist podnosioca predstavke nije u načelu dovoljna da njega ili nju liši statusa “žrtve”. U pogledu pritužbi na osnovu člana 3, poput onih koje su istaknute u ovom predmetu, uz priznavanje povrede, nacionalne vlasti moraju: da (i) pruže nadoknadu ili barem da osobi pruže mogućnost da zatraži i ishoduje naknadu za pretrpljenu štetu usljed predmetnog zlostavljanja (vidjeti *Shestopalov protiv Rusije*, br. 46248/07, stav 56, 28. mart 2017. godine, i *Gjini protiv Srbije*, br. 1128/16, stav 54, 15. januar 2019. godine); i (ii) sprovedu detaljnu i djelotvornu istragu koja bi mogla dovesti do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih (vidjeti *Jevtović protiv Srbije*, br. 29896/14, stav 61, 3. decembar 2019. godine).

108. Dodjela naknade žrtvi ne može da predstavlja jedino zadovoljenje zbog povrede člana 3, jer ukoliko bi vlasti svele reakciju na slučajeve namjernog zlostavljanja od strane službenih lica isključivo na isplatu naknade i kada ne bi dovoljno radile na gonjenju i kažnjavanju odgovornih za takvo postupanje, u nekim slučajevima bi bilo moguće da službena lica praktično nekažnjeno zloupotrebljavaju prava onih koje drže pod kontrolom. Opšta zakonska zabrana mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ne bi bila djelotvorna u praksi bez obzira na fundamentalni značaj takve zabrane (vidjeti *Vladimir Romanov protiv Rusije*, br. 41461/02, stav 78, 24. jul

2008. godine, i *Gäfgen protiv Njemačke* [VV], br. 22978/05, stavovi 116 i 119, ECHR 2010.) Iz tog razloga naknada štete podnosiocu predstavke za štetu koju je on ili ona pretrpio kao rezultat zlostavljanja samo je dio sveukupnog niza zahtijevanih radnji (vidjeti *Cestaro protiv Italije*, br. 6884/11, stav 231, 7. april 2015. godine). Činjenica da domaće vlasti možda nisu sprovele djelotvornu istragu bi, stoga, bila odlučujuća u svrhe procjene statusa žrtve podnosioca predstavke (isto, stav 229, vidjeti takođe *Shestopalov*, gore citiran, stav 56).

109. U smislu gore navedenog, Sud smatra da je pitanje da li su podnosioci predstavki očuvali svoj status žrtve tijesno povezano sa suštinom njihove pritužbe u pogledu navodnog propusta države da sprovede temeljnu i djelotvornu istragu, te stoga treba da bude spojeno sa meritumom pritužbe u smislu procesnog aspekta člana 3 (vidjeti *Lotarev protiv Ukrajine*, br. 29447/04, stav 74, 8. april 2010. godine).

(b) Zloupotreba prava na predstavku

110. Sud je dosljedno utvrdio da bilo koji vid ponašanja podnosioca predstavke koji je očigledno suprotan sa svrhom prava na pojedinačnu predstavku kao što je predviđeno Konvencijom te kojim se ometa normalno funkcionisanje Suda ili propisno sprovođenje postupaka pred njim predstavlja zloupotrebu prava na predstavku (vidjeti *Miroļubovs i drugi protiv Letonije*, br. 798/05, stavovi 62 i 65, 15. septembar 2009. godine). Podnošenje nepotpunih informacija koje mogu dovesti u zabludu može tako da predstavlja zloupotrebu prava na predstavku, posebno ako navedene informacije predstavljaju samu suštinu predmeta i ako nije dato dovoljno obrazloženje za to što te informacije nisu u potpunosti dostavljene (vidjeti *Gross protiv Švajcarske* [VV], br. 67810/10, stav 28, ECHR 2014., i *Predescu*, gore citiran, stavovi 25-26). Isto važi i ako dođe do novih važnih dešavanja tokom postupka pred Sudom i kada, iako je izričito u obavezi da to uradi po Pravilu 47 stav 7 (ranije Pravilo 47 stav 6) Poslovnika Suda, podnosilac predstavke ne dostavi informacije o tome Sudu, čime se Sud sprječava da donese odluku o predmetu uz potpuno poznavanje činjenica (vidjeti *Gross*, gore citiran, stav 28). Međutim, čak i u takvim predmetima, namjera podnosioca predstavke da dovede Sud u zabludu mora uvijek da se utvrdi sa dovoljno sigurnosti (isto, stav 28; vidjeti takođe *Dimo Dimov i drugi protiv Bugarske*, br. 30044/10, stav 42, 7. jul 2020. godine). Odbacivanje predstavke na osnovu zloupotrebe prava na predstavku predstavlja izuzetnu mjeru (vidjeti *Miroļubovs i drugi*, gore citiran, stav 62) i do sada se primjenjivala samo u ograničenom broju predmeta.

111. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud primjećuje da podnosioci predstavke nisu obavijestili Sud u svojim predstavkama da su pokrenuli građanski postupak kojim su tražili naknadu u pogledu nematerijalne štete. Međutim, Sud takođe primjećuje da su podnosioci predstavki u njihovim

izjašnjenjima kao odgovor na Vladino izjašnjenje, priznali da im je dodijeljena naknada štete po osnovu zlostavljanja, iako u to vrijeme nije bila još uvijek pravosnažna, i, štaviše, fokusirali su se na svoju pritužbu koja se tiče kontinuirane nedjelotvorne istrage. Sud takođe primjećuje da se građanski postupak isključivo odnosio na samo zlostavljanje kao i da Sud ne smatra opravdanim da nastavi sa ispitivanjem ovog dijela inicijalne predstavke (vidjeti stavove 101, 102 i 105 gore). Čak i da su podnosioci predstavke na početku obavijestili Sud o građanskom postupku koji je bio u toku u tom periodu, Sud bi i dalje morao da nastavi sa postupkom ispitivanja da li je postojala djelotvorna istraga u konkretnom predmetu, što je glavna pritužba podnosioca predstavki. U smislu gore navedenog, Sud smatra da okolnosti u konkretnom predmetu nisu one kojima bi se opravdala odluka o proglašavanju predstavki neprihvatljivim zbog zloupotrebe prava na predstavku (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Dimo Dimov i drugi*, gore citiran, stavovi 48-50).

112. Iz ovoga slijedi da se prigovor Vlade mora odbiti.

(c) Zaključak Suda

113. Sud primjećuje da ova pritužba nije ni očigledno neosnovana niti neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu koji se navodi u članu 35 Konvencije. Stoga, ista mora biti proglašena prihvatljivom.

C. Osnovanost

1. Podnesci stranaka

(a) Podnosioci predstavki

114. Podnosioci predstavki su potvrdili svoju žalbu.

115. Konkretno, oni su tvrdili da su istražne radnje preduzete od strane ODT-a bile nezavisne, ali da nisu bile brze ni temeljne. Prvi svjedok je bio saslušan tek nakon isteka perioda od mjesec i po dana po donošenju odluka od strane Ustavnog suda. Policijski službenik, Lj.P., koji je zadužio službena vozila sporne noći, bio je saslušan dvije i po godine nakon što se incident dogodio (vidjeti stav 41 gore), a ODT nije potvrdilo gdje se on nalazio na osnovu nezavisnih izvora. Nekoliko svjedoka još uvijek nije saslušano, kao što je jedan službenik SAJ koji je trebalo da se vrati iz mirovne misije 15. maja 2018. godine, načelnik Centra bezbjednosti u Podgorici i vlasnik buregžinice. Vlasnik buregžinice je bio od naročitog značaja s obzirom na to da se na video snimku vidi da neko ulazi u radnju u vrijeme kada se dogodio incident. Informacije koje je obezbijedila policija nisu bile kritički ispitane i potvrđene, a naročito činjenice da radio veza nije funkcionisala kako treba, te da kamera koja je postavljena u buregžinici nije radila. Izostao je pokušaj da se identifikuju lica koja su komunicirala putem radio veze u spornoj noći i da se isti saslušaju.

116. Saslušanje pedeset i četiri službenika SAJ-a je bila rutinska radnja, pitanja koja su im postavljena su bila uglavnom tipična, poput toga kako su bili obučeni te da li su nosili crne ili bijele šljemove. Za razliku od glavnog urednika *Vijesti* i vlasnice apoteke, oni su saslušani u svojstvu građana i rečeno im je da nisu dužni da iznose bilo kakve informacije. Iako su isti saslušani u svojstvu svjedoka u drugim krivičnim postupcima, Ustavni sud je utvrdio da im nije postavljeno ni jedno pitanje prilikom predmetnih ispitivanja (vidjeti stav 43 gore).

117. Predmetna istraga nije nastavljena u odnosu na dva navoda glavnog urednika *Vijesti*: da jedan od službenika SAJ-a nije nosio šljem i da se u neposrednoj blizini incidenta sa podnosiocima predstavki dogodio još jedan incident (vidjeti stav 28 gore). Naizgled, nije bilo pokušaja da se identifikuje službenik bez šljema ili lice u automobilu. Naročito, nema dokaza da je državni tužilac pitao službenike SAJ-a da li neko od njih nije nosio šljem u bilo kom trenutku u toku sporne večeri. ODT nije zatražilo pomoć od Forenzičkog centra prilikom identifikovanja policijskih službenika koji se pojavljuju na video snimcima. Vladino odbacivanje takvog predloga odražavalo je sveukupnu nezainteresovanost Vlade u pogledu identifikacije i krivičnog gonjenja odgovornih lica.

118. Čak i nakon odluka Ustavnog suda ODT je nastavilo da očekuje da će od Uprave policije da identifikuje počiniocima krivičnih djela, ali ista je bila nevoljna da postupi shodno tom zadatku, dok se unutrašnja kontrola nije nikada sprovela.

119. Komandant SAJ-a je bio procesuiran isključivo zbog stalnog pritiska javnosti (vidjeti stav 45 gore) i video snimaka, ali njegovo krivično gonjenje nije imalo za cilj da mu nanese ikakvu značajnu štetu. On je bio krivično gonjen zbog počinjenog lakšeg krivičnog djela, a ne zbog nekog drugog, poput zloupotrebe službenog položaja, zlostavljanja prilikom vršenja svojih dužnosti pomaganjem ili podržavanjem, ili mučenjem. On je odslužio svega dvije trećine svoje kazne, uglavnom u bolnici. Uslovno je otpušten usljed svog zdravstvenog stanja, ali u zapisniku nije konstatovano da je sud ispitao njegovu medicinsku dokumentaciju prije nego što mu je odobren uslovni otpust. On nikada nije bio podvrgnut disciplinskom postupku, iako su njegove radnje predstavljale ozbiljnu povredu službene dužnosti. Konačno, on je bio imenovan za zamjenika šefa Odsjeka za obezbjeđenje objekata i diplomatsko-konzularnih predstavništva, gdje je i dalje mogao da donosi odluke o složenim profesionalnim pitanjima i da upravlja radom Odsjeka u odsustvu njegovog rukovodioca.

120. Podnosioci predstavki nisu mogli da djelotvorno učestvuju u istrazi. Konkretno, oni nisu bili pozvani da prisustvuju saslušavanju svjedoka – vlasnice apoteke i glavnog urednika *Vijesti*, kako bi mogli da im postavljaju pitanja. Takođe su izvještaj od ODT-a dobili samo na sopstveni zahtjev.

121. Crnogorske vlasti nisu osigurale da i maskirani policijski službenici takođe imaju prepoznatljiv znak na svojim uniformama, uprkos preporukama

CPT-a u tom smislu (vidjeti stav 98 gore) i novom Pravilniku koji se odnosi na uniforme. Ni instrukcije koje je usvojilo Vrhovno državno tužilaštvo nisu dovele do identifikacije počinitelaca.

122. Podnosioci predstavki su također naveli da vlasti nisu blagovremeno preduzele određene mjere koje su uključivale savjetnice Ombudsmana i koje su imale za cilj da identifikuju jedno od lica koja su učestvovala u zlostavljanju M.M.

(b) Vlada

123. Vlada nije sporila da je oko deset nepoznatih policijskih službenika zlostavljalo podnosiocima predstavki usljed čega su oni zadobili lakše tjelesne povrede. S obzirom na to da je Ustavni sud već bio utvrdio povredu člana 3 Konvencije, Vlada je tvrdila da nema potrebe da ulazi u detalje istrage koja je prethodila odlukama Ustavnog suda.

124. Vlada je navela da je ODT, koje je sprovodilo istragu, bilo institucionalno i funkcionalno nezavisno od policije. Zahtjev ODT-a upućen Upravi policije radi identifikovanja počinitelaca krivičnog djela je bio samo jedan od njegovih koraka, s obzirom na to da je ODT također preduzelo i druge mjere, u punoj usklađenosti sa instrukcijama Ustavnog suda. Pored navedenog, CB u Podgorici, koji je preduzeo neke od istražnih radnji, djelovao je kao potpuno nezavisna jedinica u okviru Uprave policije.

125. Istragu je otežala činjenica da su svi policijski službenici nosili maske, te da je svega jedan zajednički izvještaj sačinjen u vezi sukoba koji su se odigrali između policijskih službenika i učesnika protestnog skupa sporne noći. Ova činjenica je mogla legitimno da izazove uznemirenje javnosti, te je radi očuvanja istog, komandant SAJ-a bio procesuiran bez odlaganja, dokazujući postojanje nezavisnosti u radu ODT-a. Komandant SAJ-a je bio osuđen i kažnjen kaznom zatvora od pet mjeseci, što je odgovaralo težini krivičnog djela i za koje je odslužio kaznu. Na osnovu domaćeg zakonodavstva (vidjeti stav 79 gore) kao i Konvencije, zatvorenici imaju pravo na zdravstvenu zaštitu u toku služenja njihovih kazni, uključujući, onamo gdje je to prikladno, u bolnici. U konkretnom predmetu, komandant SAJ-a je bio prebačen u bolnicu nakon procjene zatvorskeg medicinskog tima. Njegova medicinska dokumentacija nije bila od značaja za njegov uslovni otpust, već prije njegovo vladanje i druge okolnosti koje su ukazivale na to da li je svrha kažnjavanja bila postignuta (vidjeti stav 80 gore). On nikada nije bio vraćen ni na jedno rukovodeće mjesto u okviru Uprave policije, a SAJ je raspuštena.

126. Komandant SAJ-a, službenici SAJ-a, rukovodilac CB-a, komandant PJP-a i Lj.P. su svi bili saslušani u toku trajanja drugih postupaka (vidjeti stavove 37, 41 i 43 gore). Konkretno, komandant SAJ-a je bio saslušan u svojstvu svjedoka u krivičnom postupku koji se odnosio na M.M., uključujući i to ko je bio sa njim u vozilu sporne noći (vidjeti stav 41 gore). Ponovno pokretanje ovog pitanja nije stoga bilo značajno u ispitivanju radnji koje je

preduzelo ODT u konkretnom predmetu. Nadalje, podnosioci predstavki nisu ukazali ni na jedan drugi propust u saslušavanju sprovedenom od strane ODT-a ili u pogledu toga koja bi pitanja bila prikladna da se postave u cilju identifikovanja počinitelaca krivičnog djela. Jedini preostali službenik SAJ-a koji nije bio saslušan bio je na mirovnoj misiji u inostranstvu, te će biti saslušan po njegovom povratku sa iste.

127. Iako su podnosioci predstavki tvrdili da vlasti nisu ispitivale informacije da jedan od policijskih službenika nije nosio šljem, oni su ipak kritikovali pitanja koja su postavljana policijskim službenicima čak i kada su se ta pitanja odnosila na šljemove koje su nosili kao i na način na koji su bili obučeni sporne noći. Podnosioci predstavki i svjedok iz *Vijesti* su izričito naveli da nisu mogli da prepoznaju nikoga. Stoga, bilo je nejasno koje radnje je trebalo da preduzme državni tužilac da bi zadovoljio želje podnosilaca predstavki. Vlada je sumnjala da bi forenzička analiza video snimaka dovela do identifikacije počinitelaca krivičnih djela, s obzirom na njihov kvalitet, pod pretpostavkom da je to uopšte bilo moguće. Ostali policijski službenici, koji očigledno nisu pripadali SAJ-u, takođe su bili prisutni, na taj način povećavajući broj potencijalnih osumnjičenih lica. U svakom slučaju, ovi navodi podnosilaca predstavki nisu ukazivali na bilo kakve propuste u sprovođenju istrage, posebno ako je predlog za izvođenje dokaza zasnovan na nerealnim pretpostavkama. Ne može se očekivati od državnog tužioca da preduzima radnje koje ne bi, sa objektivne tačke gledišta, dovele do dodatnog pojašnjavanja okolnosti u konkretnom predmetu.

128. Činjenica da je prva mjera nakon donošenja odluka Ustavnog suda preduzeta mjesec i po dana kasnije nije bila od nekog naročitog značaja, naročito imajući u vidu da je prošlo gotovo dvije godine od tih događaja. Zahtjev da istraga bude pristupačna ne podrazumijeva da podnosioci predstavki imaju uvid u sve policijske spise ili da budu konsultovani ili obaviješteni o svakoj preduzetoj mjeri.

129. Pored svega navedenog, primijenjene su i opšte mjere usmjerene na osnaživanje integriteta policije te sprječavanje sličnih slučajeva u budućnosti (vidjeti stavove 51-53 gore).

130. Činjenica da sprovedena istraga još uvijek nije dovela do identifikovanja počinitelaca krivičnog djela nije nužno značila da je ista bila nedjelotvorna. Procjenjivanje njene djelotvornosti u ovoj fazi je bilo preuranjeno, s obzirom na to da je još uvijek bila u toku. Državni organi, posebno ODT, ne mogu se kriviti za bilo kakav vid ponašanja *u lošoj vjeri*, nedostatak volje ili svojevoljno odugovlačenje. Stoga, Vlada je zaključila da nije došlo do povrede člana 3 Konvencije.

2. Ocjena Suda

(a) Navodna nedjelotvorna istraga

(i) Relevantni principi

131. Sud ponavlja da u takvim okolnostima kada pojedinac iznese vjerodostojnu tvrdnju da su ga ozbiljno i protivzakonito zlostavljali policija ili drugi državni službenici, i to protivno članu 3 Konvencije, ta odredba, posmatrana u vezi s opštom dužnošću države po članu 1 Konvencije da „jemči svakome unutar svoje nadležnosti prava i slobode određene ... Konvencijom“, zahtijeva postojanje djelotvorne istrage (vidjeti, među mnogim drugim izvorima citiranja, *Assenov i drugi protiv Bugarske*, 28. oktobar 1998. godine, stav 102, *Izještaji presuda i odluka* 1998-VIII; *Labita protiv Italije* [VV], br. 26772/95, stav 131, ECHR 2000-IV; i *Bouyid protiv Belgije* [VV], br. 23380/09, stav 124, ECHR 2015).

132. Nedostatak zaključaka koji proizilaze iz bilo koje istrage ne znači, sam po sebi, da je ista bila nedjelotvorna: obaveza sprovođenja istrage “nije obaveza rezultata, već obaveza sredstava“. Ne mora svaka istraga da bude nužno uspješna ili da dovede do zaključka koji se podudara sa izjavom podnosioca zahtjeva o slijedu događaja. Međutim, bilo koji nedostatak u istrazi koji ugrožava njen kapacitet da ustanovi okolnosti predmeta ili odgovorne osobe nosi rizik da ona odstupa od zahtijevanog standarda djelotvornosti (vidjeti *Mocanu i drugi protiv Rumunije* [VV], br. 10865/09 i 2 drugih, stav 322, ECHR 2014. godine (izvodi); *El-Masri protiv Bivše jugoslovenske Republike Makedonije* [VV], br. 39630/09, stav 183, ECHR 2012. ; i *Bouyid*, gore citiran, stav 120). Postoji nekoliko kriterijuma koje istraga mora zadovoljiti u svrhe ispunjenja procesne obaveze na osnovu članova 2 i 3 Konvencije (vidjeti *mutatis mutandis*, *Ramsahai i drugi protiv Holandije* [VV], br. 52391/99, stav 323-346, ECHR 2007-II). Ti elementi su međusobno povezani i svaki od njih nije sam po sebi cilj kao što je to slučaj sa zahtjeima u vezi osiguravanja pravičnog suđenja na osnovu člana 6. Riječ je o kriterijumima koji zajedno omogućavaju ocjenjivanje stepena djelotvornosti istrage. Sva pitanja se moraju ocijeniti upravo u odnosu na tu svrhu djelotvorne istrage (vidjeti, *Mustafa Tunç i Fecire Tunç protiv Turske*, [VV], br. 24014/05, stav 225, 14. april 2015. godine, i *Nicolae Virgiliu Tănase protiv Rumunije* [VV], br. 41720/13, stav 171, 25. jun 2019. godine).

133. Najprije, djelotvorna istraga je ona koja je adekvatna, odnosno, ista bi trebalo da dovede do identifikacije i, ukoliko je odgovarajuće, kažnjavanja odgovornih lica (vidjeti *Armani Da Silva protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 5878/08, stavovi 233 i 243, 30. mart 2016. godine; *Labita*, gore citiran, stav 131; *Boicenco protiv Moldavije*, br. 41088/05, stav 120, 11. jul 2006. godine; i *Stanimirović protiv Srbije*, br. 26088/06, stav 40, 18. oktobar 2011. godine). U suprotnom, opšta zakonska zabrana mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja, bila bi, uprkos njenoj osnovnoj

važnosti, nedjelotvorna u praksi, a državni službenici bi mogli u nekim slučajevima zloupotrijebiti prava onih koje kontrolišu stvarnim nekažnjavanjem (vidjeti *Labita*, gore citiran, stav 131).

134. Drugo, da bi istraga bila djelotvorna, osobe koje su odgovorne za njeno vođenje moraju biti nezavisne od osoba koje su predmet istrage (vidjeti, na primjer, *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, gore citiran, stavovi 222-224; *Barbu Anghelescu protiv Rumunije*, br. 46430/99, stav 66, 5. oktobar 2004. godine; i *Kurnaz i drugi protiv Turske*, br. 36672/97, stav 56, 24. jul 2007. godine). Ovo podrazumijeva ne samo nedostatak hijerarhijske i institucionalne povezanosti već takođe i nezavisnost sa praktičkog stanovišta (vidjeti, među mnogim drugim izvorima citiranja, *Mocanu i drugi*, gore citiran, stav 320; *Ramsahai i drugi*, gore citiran, stav 325; *Nachova i drugi protiv Bugarske* [VV], br. 43577/98 i 43579/98, stav 110, ECHR 2005-VII; vidjeti takođe *Ergi protiv Turske*, 28. jul 1998. godine, stavovi 83 i 84, *Izvjestaji* 1998-IV, gdje je istraga javnog tužioca pokazala nedostatak nezavisnosti usljed prekomjernog oslanjanja na informacije koje su pružili žandarmi umiješani u incident).

135. Treće, istraga mora biti temeljna, što znači da vlasti moraju uvijek ozbiljno da pokušaju da otkriju šta se desilo te se ne smiju oslanjati na ishitrene ili neosnovane zaključke da bi okončali istragu ili kao osnov njihovih odluka (vidjeti *Mocanu i drugi*, stav 325, i *El-Masri*, stav 183, oba gore citirana).

136. Četvrto, zahtjev za postojanje hitnosti i razumne ekspeditivnosti se podrazumijeva u ovom kontekstu. Iako mogu postojati prepreke ili poteškoće koje mogu spriječiti napredak u istrazi u određenoj situaciji, brzi odgovor vlasti u istrazi navoda o zlostavljanju se može generalno smatrati suštinski bitnim za održavanje povjerenja javnosti u njihovo poštovanje vladavine prava, te za sprječavanje bilo kakve pojave koluzije ili tolerisanja nezakonitih radnji (vidjeti *Bouyid*, gore citiran, stav 121). Ova obaveza brzog reagovanja podrazumijeva da vlasti moraju reagovati čim se podnese zvanična pritužba. Čak i ako, striktno govoreći, nije podnijeta nikakva pritužba, istraga mora početi ako postoje dovoljno jasne indikacije da se dogodilo zlostavljanje (vidjeti *Stanimirović*, gore citiran, stav 39).

137. Peto, djelotvorna istraga je ona koja pruža dovoljno prisustvo javnog nadzora da bi se obezbijedila odgovornost. Iako stepen javne kontrole može varirati, podnosiocu žalbe mora biti omogućen djelotvoran pristup istražnom postupku u svim njegovim fazama (vidjeti, na primjer, *Mocanu i drugi*, gore citirani, stav 324; *Bati i drugi protiv Turske*, br. 33097/96 i 57834/00, stav 137, ECHR 2004-IV (izvodi); i *Gjini*, gore citiran, stav 95, uz ostale navedene izvore citiranja).

(ii) *Primjena gore navedenih principa*

138. Sud najprije primjećuje da ne postoji spor između stranaka da su podnosioci predstavki bili zlostavljani sporne noći. Njihovi navodi su

potvrđeni na video snimcima, i njihovo zlostavljanje su utvrdili Savjet za građansku kontrolu rada policije, Ombudsman, Ustavni sud i građanski sudovi, a priznala ga je Vlada. Oni su bili vjerodostojni i kao takvi su zahtijevali djelotvornu zvaničnu istragu.

139. Sud primjećuje da je istraga koja je sprovedena u datom predmetu dovela do razjašnjavanja određenih činjenica, konkretno u pogledu toga da su podnosiocima predstavki zaista zlostavljali policijski službenici, te da su isti time pretrpjeli povrede. Ova istraga je također rezultirala krivičnim gonjenjem i osudom komandanta SAJ-a zbog pomaganja počiniocu krivičnog djela po izvršenju krivičnog djela (vidjeti stavove 18, i 38-39 gore).

140. Tačno je da, prema članu 3, dužnost države da sprovede djelotvornu istragu nije obaveza rezultata već sredstava (vidjeti *Bouyid*, gore citiran, stav 120). Ne može se isključiti činjenica da bi, pod okolnostima u kojim nacionalne vlasti imaju vjerodostojne indikacije da su podnosioci predstavki mogli biti zlostavljani od strane nekoliko policijskih službenika te da su, nakon temeljne istrage, uspjeli da identifikuju i sankcionišu neke od njih, Sud prihvatio da je država ispunila gore navedenu procesnu obavezu. Međutim, u svakom slučaju, Sud se mora uvjeriti da činjenica da su samo neke od relevantnih činjenica utvrđene i da je svega nekoliko odgovornih lica sankcionisano nije rezultat očigledno manjkave i nedjelotvorne istrage koja se može pripisati nadležnim vlastima. Iz tog razloga se ovo pitanje mora ispitati u konkretnom predmetu.

141. U svjetlu stanovišta Ustavnog suda da istraga koja je prethodila odlukama tog suda nije ispunila zahtjeve koji su predviđeni članom 3, Sud će ispitati istragu koja se odvijala po objavljivanju tih odluka u avgustu 2017. godine (vidjeti stav 25 *in fine* gore). Time će Sud uzeti u obzir činjenična nalazišta Ustavnog suda koja su dovela do njegovog zaključka.

142. Sud primjećuje da je istragu u pogledu zlostavljanja podnosilaca predstavki sprovodilo i očigledno i dalje sprovodi Državno tužilaštvo, koje je institucionalno i hijerarhijski potpuno nezavisno od Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova (vidjeti stav 57 gore). Državni tužilac je preduzeo niz istražnih radnji. Konkretno, u mjesecima koji su uslijedili nakon incidenta ona je saslušala podnosiocima predstavki, pribavila medicinsku dokumentaciju, izvještaj vještaka medicinske struke, pregledala dostupne video snimke, i utvrdila položaj vozila SAJ-a koja su tu noć bila korišćena (vidjeti stavove 7, 12, 14 i 18 gore). Međutim, ona nije saslušala nijednog od službenika SAJ-a koji su bili angažovani u noći incidenta, druge svjedoke ili potencijalne svjedoke, što je Ustavni sud ispravno primijetio (vidjeti stav 23 gore). Državni tužilac je preduzeo ove radnje isključivo u periodu od septembra do novembra 2017. godine, po objavljivanju odluka Ustavnog suda, odnosno dvije godine nakon incidenta (vidjeti stav 26 gore). Drugim riječima, iako je državni tužilac u konačnom sproveo većinu istražnih radnji, te saslušao većinu ključnih svjedoka, ovo nije bilo odmah učinjeno, pri čemu je brzina prepoznata kao jedan od elemenata djelotvorne istrage.

143. Nadalje, državni tužilac nije sproveo sve istražne radnje. Naime, kako su podnosioci predstavki istakli, nije svako lice bilo saslušano – jedan pripadnik SAJ-a, vlasnik obližnje buregdžinice i potencijalno, mušterija koja se u tom trenutku nalazila u buregdžinici. Iako Sud priznaje da se preostali član SAJ-a nalazio na mirovnoj misiji barem od 3. novembra 2017. godine (vidjeti stav 32 gore) smatra da je malo vjerovatno da se on nije vratio u tuženu državu uopšte od toga trenutka te da je sveukupno gledano bilo nemoguće da se isti sasluša. Ni vlasnik obližnje buregdžinice (vidjeti stavove 15 i 115 gore) nije bio saslušan, ne samo da bi se provjerilo da li je kamera u buregdžinici radila u tom periodu, već takođe radi utvrđivanja da li je on vidio ili možda čuo nešto što bi moglo da bude od pomoći u procesu identifikovanja svih umiješanih lica, ili makar prisutnih, uključujući i to da li je u tom periodu bilo mušterija u radnji, koji bi takođe mogli da budu saslušani. Takođe nikada nije bilo rasvijetljeno da li su te noći na licu mjesta bili samo pripadnici SAJ-a (vidjeti stavove 29-31 gore). Izgleda da ni Forenzički centar nije kontaktiran. Iako je vrlo moguće da nijedna od ovih istražnih radnji ne bi dovela do dodatnog rasvijetljavanja spornog incidenta, Sud ne smatra da ovo dovoljno opravdava to što nisu sprovedene, posebno u situaciji u kojoj ostalim prikupljenim dokaznim materijalom nije obezbijedena identifikacija počilaca krivičnog djela. Sud primjećuje navode stranki koji se odnose na savjetnicu Ombudsmana i zlostavljanje M.M., ali ih smatra irelevantnim u konkretnom predmetu.

144. Osim navedenog, s obzirom na to da prikupljeni dokazi nisu omogućili identifikaciju počilaca krivičnog djela, državni tužilac je u velikoj mjeri zavisio od policije u tom pogledu. Tačnije, ODT je zahtijevalo pomoć od Centra bezbjednosti i Uprave policije. Treba primijetiti u tom smislu da je tokom sporne noći SAJ bila pod komandom načelnika samog Centra bezbjednosti (vidjeti stav 37 *in fine* gore). Nadalje, i Centar bezbjednosti i SAJ su bili ogranci Uprave policije. Drugim riječima, oni čija je pomoć zahtijevana su bili podvrgnuti istom komandnom lancu kao i službenici pod istragom, te je zbog toga izostala nezavisnost (vidjeti *Oğur protiv Turske* [VV], br. 21594/93, stav 91, ECHR 1999-III; *Hugh Jordan protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 24746/94, stav 120, 4. maj 2001. godine; i *Ramsahai i drugi*, gore naveden, stav 335), što je Ustavni sud ispravno primijetio. Ovaj zaključak se ni na koji način ne smije tumačiti da sprječava policijske službenike od vršenja bilo kojih istražnih zadataka u pogledu upotrebe sile od strane drugih policijskih službenika (vidjeti *Giuliani i Gaggio protiv Italije* [VV], br. 23458/02, stav 322, ECHR 2011 (izvodi)), već tako da ukoliko policija učestvuje u takvim istragama, treba da se uvedu dovoljni mehanizmi zaštite u cilju zadovoljenja kriterijuma nezavisnosti (vidjeti *Hugh Jordan*, stav 120, i *Ramsahai i drugi*, stavovi 342-46, oboje gore citirani). U konkretnom predmetu nisu postojali takvi zaštitni mehanizmi.

145. Sud je takođe primijetio da su podnosioci predstavki dobili izvještaj državnog tužioca u novembru 2017. godine, ubrzo nakon što su isti i zatražili, i da su mogli da pregledaju spise predmeta u Ustavnom sudu (vidjeti stavove 33 i 34 gore). Međutim, Sud je takođe primijetio, da prema nacionalnom zakonodavstvu podnosioci predstavki, kao oštećene strane, i njihov punomoćnik, mogu prisustvovati saslušanju, između ostalog, svjedoka radi predlaganja pitanja koja će im biti postavljena ili čak direktnog postavljanja istih (vidjeti stav 71 gore). Da bi mogli da ostvare to pravo potrebno je da oni budu obaviješteni o mjestu i vremenu održavanja saslušanja, što izgleda da ovdje nije bio slučaj, s obzirom na to da Vlada nije sporila navode podnosilaca predstavki u tom pogledu.

146. Sud takođe primjećuje navod Vlade da je pritužba podnosilaca predstavki bila preuranjena, s obzirom na to da je istraga i dalje trajala. Međutim, ne postoji ništa u predmetnim spisima što bi ukazivalo koje su istražne mjere, ukoliko je bilo ikakvih, preduzete nakon 3. novembra 2017. godine (vidjeti stav 32 gore). Stoga, ne može se tvrditi da je navedena pritužba bila preuranjena.

147. Sud priznaje da je bilo više incidenata i sukoba iste večeri, uključujući napade na policiju, kao i to da su iz sigurnosnih razloga bile potrebne intervencije policije. Sud je već utvrdio da se procesna obaveza u smislu člana 2 i 3 i dalje primjenjuje u teškim sigurnosnim uslovima. Čak i kada se događaji koji rezultiraju obavezom preduzimanja istrage dese u kontekstu opšteg nasilja te se istražitelji suočavaju s preprekama i ograničenjima koja nameću korišćenje manje djelotvornih istražnih mjera ili uzrokuju kašnjenje istrage, ostaje činjenica da članovi 2 i 3 iziskuju preduzimanje svih razumnih koraka da bi se osiguralo vođenje djelotvorne i nezavisne istrage (vidjeti *Mocanu i drugi*, gore citiran, stav 319, i *Al-Skeini i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 55721/07, stav 164, ECHR 2011. godine).

148. Osnovna svrha istrage je obezbjeđivanje djelotvorne primjene domaćih zakona koji garantuju pravo na život i zabranu mučenja ili neljudskog i ponižavajućeg postupanja i kazne u slučajevima koji uključuju pripadnike državne vlasti ili državne organe, i da osigura njihovu odgovornost za smrt i zlostavljanje koje se desilo pod njihovim nadzorom (vidjeti *Nachova i drugi*, gore citiran, stav 110; vidjeti takođe *Mocanu i drugi*, stav 318, i *Bouyid*, stav 117, oba gore citirana). Obaveza sprovođenja istrage, kao što je gore ukazano, nije obaveza rezultata, već sredstava. Međutim, bilo koji nedostatak istrage koji podrijeva njenu sposobnost da utvrdi okolnosti datog predmeta ili odgovorno lice nosi rizik u smislu kršenja zahtijevanog standarda djelotvornosti (vidjeti stav 132 gore).

149. U smislu gore navedenog, Sud smatra da je istraga u konkretnom predmetu, koju su sproveli i tužilac i policija, nije bila brza, temeljna i nezavisna, te da nije omogućila dovoljan javni nadzor. Kao što je gore ukazano, istraga je bila manjkava, što je znatno umanjilo njenu mogućnost da

identifikuje odgovorna lica, a po donošenju odluke Ustavnog suda nisu učinjeni dovoljni naponi da se otklone ti nedostaci ili da se postupi shodno instrukcijama Ustavnog suda. U ovim okolnostima, činjenica da su utvrđene okolnosti u pogledu postupanja komandanata SAJ-a te da je on sankcionisan ne može dovesti do zaključka da je tužena država izvršila svoju procesnu obavezu na osnovu člana 3 u vezi sprovođenja djelotvorne istrage.

(b) Status žrtve podnosioca predstavki

150. Relevantni principi kojai se tiču statusa žrtve u kontekstu pritužbi na član 3 navedeni su u stavovima 107-108 gore kao i tako citiranim izvorima. Naročito, povreda člana 3 se ne može otkloniti samo dosuđivanjem naknade žrtvi, budući da je to samo dio nužnih sveobuhvatnih radnji (vidjeti *Cestaro*, gore citiran, stav 231). Činjenica da domaće vlasti možda nisu sprovele djelotvornu istragu, je, međutim, odlučujuća radi procjene statusa žrtve podnosioca predstavke (*ibid*, stav 229, vidjeti takođe *Shestopalov*, gore citiran, stav 56).

151. Sud primjećuje u konkretnom predmetu da je komandant SAJ-a bio gonjen i osuđen zbog pružanja pomoći učiniocu krivičnog djela nakon počinjenog krivičnog djela, kao i to da su domaći sudovi dosudili podnosiocima predstavki pojedinačno po 5,000 eura na ime nematerijalne štete. Bez obzira na to da li je dodijeljen iznos bio odgovarajući ili ne, gore navedena stanovišta Suda u pogledu kontinuirane nedjelotvornosti istrage, čak i po donošenju odluka Ustavnog suda (vidjeti stav 149 gore), navodi Sud da zaključiti da podnosioci predstavki nisu izgubili svoj status žrtve.

(c) Zaključak Suda u vezi pritužbe na osnovu člana 3

152. Stoga, Sud zaključuje da podnosioci predstavki i dalje mogu tvrditi da su žrtve povrede svojih prava te samim tim preliminarni prigovor Vlade mora biti odbijen u tom pogledu (vidjeti *Jevtović*, gore citiran, stav 63). Sud takođe utvrđuje da je došlo do povrede procesnog aspekta člana 3 Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANA 13 KONVENCIJE

153. Podnosioci predstavki su se žalili u pogledu pritužbe da nisu imali na raspolaganju djelotvoran pravni lijek. Oni su se pozvali na član 13 Konvencije, koji glasi kao što slijedi u nastavku:

“Svako čija su prava i slobode, priznata ovom Konvencijom, narušena ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.”

A. Podnesci podnosilaca predstavki

154. Vlada nije komentarisala navode koji se tiču člana 13 u pogledu perioda koji je uslijedio nakon donošenja odluka Ustavnog suda.

155. Podnosioci predstavki su potvrdili svoju pritužbu, naročito u smislu toga da ustavnom žalbom nije obezbijedena djelotvorna istraga u pogledu njihovog zlostavljanja.

B. Ocjena Suda

156. Imajući u vidu gore navedeno stanovište da je došlo do povrede procesnog aspekta člana 3, Sud smatra da je pritužba podnosilaca predstavki na osnovu navedene odredbe bila “podložna ispitivanju” u cilju primjene člana 13. Iz toga slijedi da je član 13 bio primjenljiv. Uzimajući u obzir odbacivanje od strane Suda prigovora Vlade koji se tiču navodne zloupotrebe i gubitka statusa žrtve, te utvrđivanja povrede procesnog aspekta člana 3, Sud smatra da pritužba podnosilaca predstavki na osnovu člana 13, sagledana zajedno sa članom 3 nije očigledno neosnovana, te mora biti proglašena prihvatljivom.

157. U smislu gore utvrđene povrede procesnog aspekta člana 3, Sud smatra da blisko povezana pritužba na osnovu člana 13 ne treba da se ispita zasebno u meritumu (vidjeti *Shestopalov*, gore naveden, stav 71).

IV. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

158. Članom 41 Konvencije se predviđa:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Naknada štete

159. Podnosioci predstavki su zahtijevali naknadu po osnovu nematerijalne štete koja je proistekla iz nedjelotvorne istrage, a koji iznos su ostavili Sudu na procjenu.

160. Vlada je sporila zahtjev podnosilaca predstavki kao neosnovan, naročito imajući u vidu da im je dodijeljena naknada štete od strane domaćih sudova.

161. Sud dosuđuje podnosiocima predstavki pravičnu naknadu u iznosu od po 7,500.00 € na ime nematerijalne štete, uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti.

B. Troškovi i izdaci

162. Podnosioci predstavki nisu zahtijevali nikakav iznos na ime troškova i izdataka.

163. Stoga, Sud im nije dosudio naknadu štete u tom pogledu.

C. Zatezna kamata

164. Sud smatra da je prikladno da se zatezna kamata zasniva na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke, uz dodatak od tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO,

1. *Odlučuje* da spoji predstavke;
2. *Odlučuje* da skine pritužbu koja se odnosi na materijalni aspekt člana 3 Konvencije sa liste predmeta Suda;
3. *Odlučuje* da spoji pritužbe u meritumu koje se tiču procesnog aspekta člana 3 Vladinog prigovora u pogledu statusa žrtve podnosilaca predstavki, te ga odbija nakon što je ispitao meritum iste pritužbe;
4. *Proglašava* ostatak predstavki prihvatljivim;
5. *Utvrdjuje* da je došlo do povrede procesnog aspekta člana 3 Konvencije;
6. *Utvrdjuje* da nema potrebe da zasebno ispituje pritužbu na osnovu člana 13 Konvencije;
7. *Utvrdjuje*
 - (a) da tužena država treba da plati svakom podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti presude u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, 7,500.00 eura (sedam hiljada i pet stotina eura), uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti, na ime nematerijalne štete;
 - (b) da će se od dana isteka gore navedena tri mjeseca do dana isplate obračunavati obična kamata koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procentna poena;

PRESUDA BARANIN I VUKČEVIĆ PROTIV CRNE GORE

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pisanoj formi, dana 11. marta 2021. godine, na osnovu Pravila 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

{signature_p_2}

Victor Soloveytchik
registrar

Síofra O'Leary
predsjednik